

Ներածականը նուիրուած է, ուրեմն, Պղատնի յանդիմանութեան: Նորան վարկարեկ անելով, բնականօրէն կանխապէս խախտում է նորա հետեւորդի Մարկիոնի ուսման հիմը:

Այսպիսով բացի մի քանի մանրուքներէց, զրեթէ բոլոր առաջարկուած ուղղումներն անվստահելի են, ասանք մեղմ լեզուով: Սորանով սակայն միտք չունենց նսեմացնելու Մարիէսի աշխատութեան յարգը: Թերեքները մի կողմ՝ Եզնիկին նուիրած ուսումնասիրութիւնը այն թանգագին լուման է, որ բերում է հեղինակը հայ գրական—պատմական գանձանակին: Անձնապէս շնորհակալ ենք, որ մեզ առիթ տուեց մեր գիտողութիւնները ևս յայտնելու:

ՊՐՈՓ. Ն. ԱՐՈՍ

## Գ Ր Ա Կ Ա Ն

### ԳԱՐՆԱՆ ՄԻԼԵՐ



Ա.

ԴԵՊ Ի ՇԻՒԻՄ...

Հովերն աշխան, ցուրտ հովեր  
Պաղ հեզանքով կ'արշաւեն,  
Սուրհանդակները մահու:  
Պերճանքներու սովորած  
Դըշնոյ - Բնութիւնն է ահա  
Որ զարդերէն կողողաւ:  
Կու լայ սըզով տարածամ:  
Կը ծագի օր մ'ալ զքծխեմ  
Թուի երկընդով անախ,  
Ու կը ձիւնէ, կը ձիւնէ  
Մենող բնութեան հիւսելով  
Ամբիծ պատանք մը սպիտակ:  
Ու կը սուլեն դեռ հովեր...  
Սողոսկելով ամէն յարկ,  
Կը գուժեն բոթը տըխուք.  
«Մեռաւ բնութիւնն համբէն»:

Փողոցներէն քաղաքին  
Հովեր՝ սպիտակ ոգիներ,  
Հեծկըլտալով կը սուրան

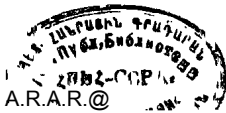
Ջերդ լալկաններ ողբերգակ.  
Ու ամէն տուն սըգաւոր  
Կը զարդարէ իր քիւրն  
Անթիւ, անբոց մոմերու  
Բիւրեղայէն ջահերով.  
Թաղմանական հանդէսն է  
Վաղամեռիկ բնութեան...  
Ամէն իրկուն օդին մէջ՝  
Լուս ժամերուն՝ կը շրջին  
Խումբ խումբ տըխուք ոգիներ  
Մրնջելով «Անդորրանք»  
Անոնց համար որ մեռան...:

Բ.

### ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կեանքը հազար, կեանքը բիւր  
Խաւարմած բանտին մէջ,  
Անշունչ, անձայն և անշարժ  
Կեանքեր՝ մահուան մէջ ապրող,  
Որ յոյսերով կը սպասեն...  
Չէ՞ք լսեի ձայն մը նըրբին  
Խորհրդաւոր թրթռումով  
Որ հողին տակ կը յածի,  
Կը զալարի օծի պէս...  
Թաքուն պատգամն է. կ'երթայ...  
Երկէն երկիր, ծովէն ծով,  
Տալու սիրուն յոյսերուն  
Աղու մեղու բոյսերուն  
Նորոգ կեանքի մ'անտես.

«Արթընք, ով բիւր կեանքեր,  
Գարունն ողջոյն կու տայ ձեզ.  
Արեգակին նետերէն  
Ալ պատեցաւ ձեր պատանքն,  
Ու հովերէն ցիրուցան  
Եղան անոր ծըէններ.  
Ահա արփին կը դառնայ  
Համբոյրներու կարօտով.  
Ահա հազար վըտակներ  
Մատըռակել ձեզ կու գան  
Կեանքի բաժակն հեշտալի.  
Եւթք ըմպել, գինձալ  
Եւ արփոյն տակ ննջելով  
Ոսկի երազ անըրջել.  
Մինչև շանթերը գոռան  
Խոռոված երկնից երեսին,  
Եւ ըսթափած ձեր քունէն  
Հեզնէք յոշորոտ մահացուն՝  
Որ կը խուսէ սահմըկած...  
Մինչև կաթէ աստղերէն



Ձեր բիբին մէջ ցօղն անոյշ,  
Եւ լոգանգովն անձրևի  
Վերջնձիւղին ձեզ յոյսեր»:

Ու պատգամէն սիրարարու  
Իր խոր քուռէն կը զարթնու  
Ստորին աշխարհն ընդարձակ  
Գաւառներովն իր հազար...  
Ձայն մ'է ուժգին որ երկրիս  
Խոռոչներէն կը լըսուի:

« Թն թնի տանք, օն ընկերք  
Դէպ' արշալոյսը կենաքի »  
Ու եռուզեռ մ'է ահա.  
Հարճատիւներն կը լըսուին,  
Կենդանացներն են երկրիս,  
Կը պատընտին. և ահա  
Ո'վ հրաշափառ յարութիւն.  
Տես անհաւատ հըրաշքի,  
Տես քանի՛ բեր գլուխներ  
Հողին ծոցէն անարատ  
Որ դէպ է լոյս կ'երկըննան.  
Որ կեանք կ'ուզեն արևէն  
Յօղ կենսատու աստղերէն...:

Տըկար, փափկիկ անդամներ  
Մացառելով ընդհակաբ  
Ձանգուածին դէմ կոչտ հողին՝  
Հուսկ յաղթանակն է կ'երգեն,  
Կեանքի, լոյսի յաղթանակ.  
Ու պարուրուած անդամներն  
Երբեմն՝ հողէն ամրապինդ,  
Աժմ ովկենսին մէջ անծիր  
Իրենց կեանքին առազաստն  
Անվախ, անհոգ կը պարզեն...  
Եւ արևէն, աստղերէն,  
Վըտակներէն հեզասահ,  
Յօղէն արբշիռ՝ կ'երգեն միշտ.

Գ.

#### ՅԱՐՈՒՅԵԱՆՆԵՐՈՒ ԽՐԵՐԳԸ

« Մերն են արևն ու աստղեր,  
Համբոյրն անոյշ զգփիւռին.  
Մերն է կապոյտն եթերին,  
Եւ լընուրթեան խորհուրդներն.  
Յաւերժութեան մենք ժըպիտ՝  
Բնութեան գեղոնն է կ'երգենք.  
Գիշերն՝ ամբոժ աստղերուն,  
Ցերեկն՝ առուին, թռչնոց հետ:

Տժգոյն, աղմոյն այս հողէն  
Մեզի բհհեզ յօրինենք  
Ինչպէս կապոյտն երկընքին.

Եւ աստղերուն փոխանակ՝  
Ծաղիկներու բաժակով  
Ձայն գեղերփնեց չըբօրէն:

Տըժգոյն, աղմոյն այս հողէն  
Կազմենք թերթեր ծիրանի,  
Ու թերթերէն կոկոններ -  
Թագուհիներ մեզ քնոյշ:  
Ու բաժանենք ձիւնաթոյր  
Մէջը յակինթ ակունքներ,  
Որ կոյտ հողին իսկ շիկի  
Ամբոժ գեղովը մերին:

Տըժգոյն, աղմոյն հողին վրայ՝  
Ամենուրեք մենք ընկեր,  
Ապրիւք սիրով անխախնձ.  
Երծենք գոյներն արևուն  
Եւ աստղերուն գեղը նուրբ.  
Երանական դըրախտէն՝  
Ըզմայլանքի բուրուսներ.  
Ու նախանձին թող մարդիկ  
Գեղին, բոյրին մեր անոյշ,  
Բայց բաժակներն մեր յաւերժ  
Անոնց սրտին մէջ ծորեն  
Սէրը մեղրիկ, սէրն անմահ:  
Ու թող սորվի մահացուն՝  
Երջանկութեան տարփաւոր՝  
Թէ հողին մէջ է արմատն  
Այլ ծառն ըլլայ բարձրուղէ,  
Մինչև սաղարթն ու ծաղիկ  
Մտնեն երկնից առազաստն՝  
Ուր լոկ հնչտանքն է մաքուր,  
Երանութիւնն է քաղցրիկ.  
Թէ տիղմէն վեր ամբարձուսն  
Է լոկ շաւիղ յարութեան  
Դէպի նոր կեանք՝ որուն սէրն  
Յաւերժական գարուն է...:

Հ. ԵՂԱ ՓԵՂԵՆԵԱՆ

#### ԵՐԱՋԱՆՔԻ ԿՂԶԻՆ

(Կարասի յիշատակներ)

Ապրիլ 1926

Խորհրդաւոր և խոհուն  
Կը նիրհէ ծոփս երազուն  
Նուրբ քօղին տակ լուսնեկի  
Խուլ երկուցով մը յըղի:

Յուշիկ յուշիկ կը բացուի  
Ծոցը ծոփուն ծիրանի.